

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm VII. Cùm olim.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

S V M M A R I V M.

1. De crimine, de quo non agitur criminaliter, agi potest per Procuratorem.
2. Citatus ad diem festum reus non eo sensu citatur, quod eo die festo in iudicio comparere debeat, sed quod ultra eum diem differre non possit suam in loco presentiam.
3. Mandatum de duobus, si observari non possit circa secundarium, observari tamen adhuc debet, circa principale.

1 **N**OTA I. Si agatur de crimine non criminaliter, videlicet ad depositionem promoti aliâve pœnam, aut ne aliquis promoveatur, tum agi potest per procuratorem. *c. Super his. 16. de Accusationibus.*

2 **N**OTA II. Citari aliquis potest, ut presentiam exhibeat vsque ad diem Dominicam aliudque festum, non enim sensus est, quod eo die in iudicio comparere debeat, sed quod ad comparandum in loco, temporis ei spatium conceditur terminandum die Dominica inclusivè.

3 **N**OTA III. Si duo alicui præcipiantur, unum principaliter, alterum secundariò, & si secundarium negligatur, aut servari non possit, debet tamen observari Principale, ita *Innoc. h. c. & explicavit l. 5. r. 6. c. 5. n. 8. in fine.* Supponitur autem in hoc casu, quod præceptum, v. g. Citatio sit legitima, nam si aliquis citaretur ad totam causam præfixo termino peremptorio, intra quem ipsum venire impossibile sit, tum omnino accedere non tenetur, uti hîc tradit *Panorm. n. 20. Arg. l. Aut qui. 5. ff. quod vi aut clam. junct. Bart. ibid.* Nam talis citatio irrita est, cum præceptum impossibile contineat.

4 **N**OTA IV. Contumax in comparando, solvere debet expensas moderatas quas interini adversarius expectando fecit. Ut dictum est. *c. proced. in fine.*

CAPITVLVM VII.

Cùm olim.

PARAPHRASIS.

Dorotheus Clericus cum Prælatorum Hi-

berniæ literis testimonialibus venit ad Cælestinum III. asserens se in Episcopum Roscensem electum esse, quem Papa, cum nemo se opponeret, consecrari iussit, postea verò Franciscus & Gaspar Monachi ad eundem Papam accedentes dixerunt se à Canonicis Ecclesiæ Roscensis electos fuisse in Episcopos, Dorotheum verò presentatis falsis literis consecrationem obtinuisse: quare Cælestinus III. causam iudicibus delegavit, eâ formâ, ut factâ inquisitione de processu electionis, si compererint Dorotheum canonicè electum fuisse, eum faciant pacificâ possessione gaudere; alioquin causam audiant inter Franciscum & Gasparem, & cuius electionem magis canonicam agnouerint, eum alteri præferant. Iudices illi Dorotheum tertio citârunt, & cum comparere nollet, processerunt in causâ inter Franciscum & Gasparem, atque Franciscum, quem ex Cleri Roscensis, ac populi testimonio, tum Regis quoque assertione legitimè electum agnoverunt, auctoritate Apostolicâ confirmari curârunt; maximè cum Capitulum Roscense Dorotheum se non elegisse constanter assereret; de Gaspare verò eligendo nunquam cogitasset. Interim dictus Dorotheus ad Sedem Apostolicam accedens, alias literas impetrauit, contra Franciscum, super quibusdam aliis gravaminibus atque injuriis; sed & Franciscus ad eandem Sedem venit, processum dictorum iudicum secum asserens. Pontifex misericorditer agere volens cum Dorotheo, Franciscum remisit ad iudices, cum Mandato, ut Dorotheum ad convincendam eius malitiam denudò citarent, si in Hiberniâ reperiri possit, concessâ ei facultate defensionis super jure electionis & confirmationis, consecutusque, quod si nuntius intra tres menses se non stiterit, ad consecrationem Francisci statim procedant; sin autem in Hibernia non fuerit inuentus, indulto ipsi

to ipsi vnus anni spatio (eò quod non verbo quidem, sed factò prouocasse censeatur ad Sedem Apostolicam iter arripiendo) eidem Francisco administrationem Episcopatus in spiritualibus ac temporalibus interim committant, elapso autem anno eundem consecrare in Episcopum non differant.

S V M M A R I V M.

1. *Assumptio Religiosi in Episcopum, non est propriè postulatio, sed electio.*
2. *Ex electione non canonica infirmatur etiam subsequens confirmatio.*
3. *Ob contumaciam Rei post trinam citationem non comparentis, potest procedi ad testium receptionem, & sententiam definitiuam, etiam lite non contestata, si de valore electionis agatur.*
4. *Appellare quis potest, à sententia, vel gravamine, verbo, vel factò.*
5. *Maius spatium Pralato conceditur, cuius iam confirmati electio impugnetur, quam si nondum confirmati electio impugnetur: hoc ordinariè sex mensum est; illud relinquitur Iudicis arbitrio definiendum.*
6. *Ordinariè audiendus non est, qui post preceptorium terminum opponere se vult electioni: quamuis Iudex ex officio contra electum talem, & confirmatum per viam inquisitionis procedere possit.*

1 **N**O T A I. Religiosi in Episcopum assumptio, electio est, & non propriè postulatio. *c. Nullus. 28. de Elect. in 6.*

2 **N**O T A II. Si electio Pralati Canonica non fuit, etiam subsequens confirmatio, & possessionis traditio cassari debent. Ita etiam sumitur ex *c. 4. De causa possessionis.*

3 **N**O T A III. Si agatur de valore electionis, & consequenter confirmationis etiam lite non contestatâ ob contumaciam Rei post trinam citationem non comparentis, procedi potest ad testium receptionem & sententiam definitiuam. *c. ult. §. Porro. ut lite non contestatâ.* Nihilominus Pontifex

ex gratia per plenitudinem potestatis (quia causa ardua erat, cum ageretur de remotione Episcopi confirmati, consecrati, & in possessione existentis) iussit causam iterum examinari, citato Reo, & datâ ei facultate defensionis.

Nota IV. Duobus modis censetur aliquis appellare à sententia aut gravamine. Videlicet Verbo expresso, & factò, seu arripiendo iter ad Superiorem. *c. Meminimus. 9. junct. gl. de Appellationibus.*

Nota V. Tamen in casu contrahendi spiritualis matrimonij (si videlicet alicuius nondum confirmati electio impugnetur) contumax sex tantum mensibus expectandus sit, jure ordinario. *cit. c. ult. §. Porro.* Maius tamen spatium secundum causæ qualitatem iudicis arbitrio tribuitur, si agatur contra Prælatum jam confirmatum, consecratum, oppugnando eius electionem. Ita sumitur ex *hoc c. & citato. §. Porro. & tradit gl. hic. verb. Anni. Panorm. n. 10.* Occasione huius cap. quæritur; si ante confirmationem Pralati, edictum publicum affixum sit statuto preceptorio termino, intra quem venire debeat, qui se opponere voluerit, juxta *c. ult. de Electione in 6.* Num audiendus sit, qui postea accesserit, electionem impugnare volens. *Re. Ex c. ult. qui Matrimonium accusare possunt.* talem audiendum non esse, cum præsumptio malitiæ contra ipsum sit, nisi ostendat, se absentem fuisse, vel aliàs probabiliter ignorasse publicationem Edicti; vel crimen aliudve defectum electi nunc primitus cognouisse. Ceterum iudex ex officio per inquisitionem contra electum & confirmatum procedere non prohibetur: uti hinc *Panorm. notat in fine c.*

CAPITVLVM VIII.

Veritatis.

PARAPHRASIS.

Episcopus Curienfis præcedente publicâ infamiâ, delatus à Canonicis fuit ad Innocentium =